

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE „Profil pedagoga volného času“

Autor práce: Lenka Švajgrová

Vedoucí práce: Mgr. Richard Macků, Ph.D.

Posudek vypracoval: Dr. Daniel D. Novotný, Ph.D.

Z názvu práce vyplývá, že se autorka pokusila podat profil, tj. celkový obraz pedagoga volného času. Autorka svůj cíl charakterizovala takto: „popsat osobnostní a profesní předpoklady pro pedagogickou profesi se zaměřením na oblast volného času“ (s. 6) Cíl byl naplněn, byť ne příliš uspokojivým způsobem. Jedná se o kompilát s malým vlastním myšlenkovým přínosem. Některé věty jsou obtížně srozumitelné a prázdné (např. s. 28 „Být pedagogicky úspěšný znamená, umět se dobře rozhodovat a následně to realizovat“). Formálně vzato je práce relativně v pořádku, práci doporučuji k obhajobě. Práce je rozdělena na deset kapitol, níže uvádím kritické poznámky k jednotlivým kapitolám:

Kap. 1: Použitá terminologie

s. 10 „Pedagogika chápe *osobnost pedagoga* jako východisko i cíl výchovy zabírající se mnohostranným formováním osobnosti.“ Skutečně je cílem výchovy osobnost pedagoga? Není jím spíše formace osob, které jsou pedagogovi svěřeny do péče?

s. 11 „Exaktní vymezení volného času je problematické ...“ V čem? A k čemu vlastně potřebujeme „exaktní“ vymezení?

s. 10 „Základní charakteristikou volného času je pravidelné střídání aktivity a odpočinku, jenž je součástí biologického rytmu všech živočichů ...“ Je střídání aktivity/odpočinku opravdu *základní* charakteristikou volného času? V jakém smyslu mají ostatní živočichové, mimo člověka, volný čas?

Kap. 2 Teorie učitelské profese (pedeutologie)

Na s. 13 autorka zmiňuje diskusi o pedeutologii jakožto jedné z disciplín pedagogiky, jež se zabývá „teorií pedagogické profese“. Autorka ovšem neposkytuje dostatek informací o této disciplíně a o diskusi kolem ní: čeho přesně se diskuse týká, kdy tato diskuse vznikla, kdo ji vede, odkud se vzal termín „pedeutologie“ (v angličtině jsem termín zatím nenašel), atd.

Kap. 3: Pedagog volného času jako pomáhající pracovník

V této kapitole autorka zmiňuje osobní vztah jakožto nutný prvek pro osobnost pedagoga volného času (příčemž poukazuje na to, že se jedná o nutný prvek i pro jiné pedagogy a pomáhající pracovníky obecně). Téma osobního vztahu je dále probíráno v kap. 5; bylo by vhodné obě místa, kde se toto téma probírá, uvést do explicitní souvislosti.

Kap. 4: Osobnost pedagoga volného času

„Náboženský typ [pedagoga] ... Je charakterově spolehlivý, ale také vážný, uzavřený a bez smyslu pro humor. Není tedy otevřen přístupu hrou ...“ (s. 19) Toto tvrzení je na fakultě s výraznou salesiánskou tradicí velmi zarážející. Autorka by neměla nekriticky přejímat názory převzaté z jakési literatury.

Kap. 5: Vztah mezi pedagogem volného času a žákem

Pedagogické styly: probíráno v rámci kap. 5 (osobní vztah), patrně lépe toto téma pojednat jinde či v samostatné kapitole. (Srov. výše)

Kap. 6: Role pedagoga volného času

V této kapitole autorka vypočítala schopnosti (vlastnosti, profesní parametry) pedagoga volného času bez návaznosti na další podobný výčet „klíčových dovedností“ a „požadavky“ v kap. 7.

Kap. 7: Nároky na osobnost pedagoga volného času

Jak jsem již uvedl, diskuse této kapitoly není uvedena do promyšlené souvislosti s předchozí kapitolou. Autorka nicméně poměrně vhodně charakterizovala význam termínu „kompetence“.

Kap. 8-10:

V těchto kapitolách se autorka zabývá tématy profesionalizace pedagogického povolání (kap. 8), legislativní „pojetí“ pedagoga volného času (kap. 9) a profesní uplatnění pedagoga volného času (kap. 10). Domnívám se, že vzhledem k cíli práce se jedná o ne příliš užitečné kapitoly, autorka se měla více soustředit na schopnosti, jež umožní pedagogovi volného času úspěšně plnit své povolání. Případně měla autorka alespoň zdůvodnit rozvržení a tematickou náplň svých kapitol.

Kap. 11: Shrnutí

V prvním odstavci svého shrnutí autorka píše: „Podle mého soudu je popsán profil pedagoga volného času částečně proměnlivý v čase, ale přesto jsem ho popsala na základě aktuálního společenského očekávání i právního rámce.“ s. 41 Toto tvrzení mě překvapilo. Pokud si autorka předsevzala popsat profil pedagoga na základě „aktuálního společenského očekávání“, očekával bych např. terénní výzkum. Navíc jsem měl za to (byť to nebylo výslovně řečeno), že autorka svůj profil zamýšlí více *normativně*, tj. jaké schopnosti pedagog volného času *má* mít. Jak tedy autorka chápe cíl své práce?

Druhý odstavec je k tématu práce nerelevantní, třetí odstavec poskytuje prostý přehled kapitol, přičemž profilující vlastnosti/schopnosti pedagoga nejsou shrnuty, čtvrtý se týká profesionalizace, pátý legislativy. Kde je tedy vlastní shrnutí výsledků práce? O jaké výsledky se jedná?

V Chlumci nad Cidlinou, 14.6.2015